

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในการการจัดซื้อจัดจ้าง
กระบวนการงาน

“การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน งบรายจ่ายหมวดงบประมาณลงทุน ประเภทสิ่งก่อสร้าง”

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง ได้ระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในการการจัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการ “การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน งบรายจ่ายหมวดงบประมาณ ประเภทสิ่งก่อสร้าง” ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมการปกครอง ได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งในแผนนี้ได้อธิบายรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน ประเด็นหรือเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตหรือรับสินบน ว่ามีรูปแบบพฤติการณ์ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และเมื่อระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบนในแต่ละขั้นตอนแล้วจะพิจารณาและให้ค่าคะแนนความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบนโดยพิจารณาจากระดับความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน ทั้ง ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิดขึ้น (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) เพื่อนำมาจัดลำดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับสูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนและมาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริตในการการจัดซื้อจัดจ้างกระบวนการ “การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน งบรายจ่ายหมวดงบประมาณ ประเภทสิ่งก่อสร้าง” โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ชื่อกระบวนการ/โครงการ : การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน งบรายจ่ายหมวดงบลงทุน ประเภทสิ่งก่อสร้าง

๒. ประเภทความเสี่ยง : การจัดซื้อจัดจ้าง

๓. ขั้นตอนการดำเนินงานและประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์/ประเด็น ความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน
๑.	การจัดทำบันทึกขออนุมัติจ้างก่อสร้าง เสนออธิบดีกรมการปกครองหรือผู้รับมอบอำนาจ เพื่อพิจารณาอนุมัติ	ไม่มี
๒.	กำหนดรายละเอียดร่างขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) และกำหนดราคากลาง	คณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) และคณะกรรมการกำหนดราคากลาง มีการเรียกรับสินบนเพื่อกำหนดขอบเขตของงาน (TOR) หรือราคากลาง ให้เอื้อประโยชน์ ต่อผู้รับจ้างที่มีความได้เปรียบในด้านใดด้านหนึ่ง
๓.	การจัดทำบันทึกขอจ้างก่อสร้าง พร้อมขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ	ไม่มี
๔.	การรายงานผลการพิจารณา และอนุมัติการสั่งจ้าง และประกาศผู้ชนะ การเสนอราคา	ไม่มี
๕.	การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุมักมีการเรียกรับสินบน โดยอาจมีการตรวจรับงานไม่ตรงตาม ร่างขอบเขตของงาน (TOR) เช่น มีการลดคุณลักษณะของงาน / มีการแก้ไขสัญญา เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้าง / เปลี่ยนแปลงวันตรวจรับ เป็นต้น

๔. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน

๔.๑ เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

๔.๒ เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่ถูกลงโทษซึ่งมีความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน

๔.๓ เกณฑ์วัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน (Risk Score)

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

๔.๔ ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน

- **สีเขียว** หมายถึง ความเสี่ยงระดับ **ต่ำ** (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- **สีเหลือง** หมายถึง ความเสี่ยงระดับ **ปานกลาง** (น้อยกว่า ๕ - ๙ คะแนน)
- **สีส้ม** หมายถึง ความเสี่ยงระดับ **สูง** (น้อยกว่า ๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- **สีแดง** หมายถึง ความเสี่ยงระดับ **สูงมาก** (๑๕ คะแนนขึ้นไป)

๕. การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์/ประเด็น ความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
๑.	การจัดทำบันทึกขออนุมัติจ้างก่อสร้าง เสนออธิบดีกรมการปกครองหรือผู้รับมอบอำนาจ เพื่อพิจารณาอนุมัติ	ไม่มี	-	-	-	-
๒.	กำหนดรายละเอียดร่างขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) และกำหนดราคากลาง	คณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) และคณะกรรมการกำหนดราคากลาง มีการเรียกรับสินบนเพื่อกำหนดขอบเขตของงาน (TOR) หรือราคากลาง ให้เอื้อประโยชน์ต่อผู้รับจ้าง ที่มีความได้เปรียบในด้านใดด้านหนึ่ง	๒	๕	๑๐	สูง
๓.	การจัดทำบันทึกขอจ้างก่อสร้าง พร้อมขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ	ไม่มี	-	-	-	-
๔.	การรายงานผลการพิจารณา และอนุมัติการสั่งจ้าง และประกาศผู้ชนะการเสนอราคา	ไม่มี	-	-	-	-
๕.	การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุมีการเรียกรับสินบน โดยอาจมีการตรวจรับงานไม่ตรงตามร่างขอบเขต ของงาน (TOR) เช่น มีการลดคุณลักษณะของงาน มีการแก้ไขสัญญาเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้าง มีการเปลี่ยนแปลงวันตรวจรับ เป็นต้น	๒	๕	๑๐	สูง

๖. การจัดทำแผนและมาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน

ชื่อกระบวนการ: การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน งบรายจ่ายหมวดงบประมาณ ประเภทสิ่งก่อสร้าง							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	เหตุการณ์/ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและรับสินบน	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑.	กำหนดรายละเอียดร่างขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) และกำหนดราคากลาง	คณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) และคณะกรรมการกำหนดราคากลาง มีการเรียกรับสินบนเพื่อกำหนดขอบเขตของงาน (TOR) หรือราคากลางให้เอื้อประโยชน์ต่อผู้รับจ้างที่มีความได้เปรียบในด้านใดด้านหนึ่ง	สูง	กำหนดมาตรฐานการจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR) เพื่อป้องกันการให้หรือรับสินบนในการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) เอื้อประโยชน์ต่อผู้รับจ้าง	๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) ต้องแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งไม่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้รับจ้างทั้งในทางนิตินัยและพฤตินัย ๒. การกำหนดแบบรูปต้องเป็นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (กรมโยธาธิการและผังเมือง) เว้นแต่ มีกรณีพิเศษให้ระบุอย่างชัดเจนเพื่อป้องกันการรับสินบนในการร่างแบบรูปเอื้อประโยชน์ต่อผู้รับจ้าง	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	หน่วยงานจัดซื้อจัดจ้าง

ชื่อกระบวนการ: การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน งบรายจ่ายหมวดงบลงทุน ประเภทสิ่งก่อสร้าง

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	เหตุการณ์/ประเด็น ความเสี่ยง การทุจริตและรับสินบน	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๒.	การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุมีการเรียกรับสินบนโดยอาจมีการตรวจรับงานไม่ตรงตามร่างขอบเขตของงาน (TOR) เช่น มีการลดคุณลักษณะของงาน / มีการแก้ไขสัญญาเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้าง / มีการเปลี่ยนแปลงวันตรวจรับ เป็นต้น	สูง	การกำหนดมาตรฐานการตรวจรับที่เข้มงวด และป้องกันการทุจริตเรียกรับสินบน / เงินทอนจากการดำเนินงาน	๑. การแต่งตั้งบุคคลที่สาม (Third Party) ภายนอกหน่วยงาน ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับ ๒. คณะกรรมการตรวจรับต้องมีผู้มีความเชี่ยวชาญด้านวิศวกรรม / การก่อสร้าง ร่วมเป็นผู้ตรวจรับ โดยหากไม่สามารถดำเนินการได้ต้องระบุเหตุขัดข้องอย่างชัดเจน ๓. การจัดทำบันทึกตรวจงานประกวดราคาจ้าง/จ้างก่อสร้าง ต้องมีรูปภาพประกอบตั้งแต่ช่วงก่อนระหว่าง และหลังแล้วเสร็จ เพื่อควบคุมงานก่อสร้างให้เป็นไปตามปริมาณงาน (แบบ ปร.๔) ป้องกันการเรียกรับสินบนหรือเงินทอน ๔. กำหนดหน่วยงานกลางตรวจสอบความถูกต้องก่อนการเบิกจ่ายงบประมาณ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	หน่วยงานจัดซื้อจัดจ้าง